

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4066/2021
19.01.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обе из ..., коју заступа законски заступник ВВ, а чији је заједнички пуномоћник Богдан Бјелица, адвокат из ..., против тужених ГГ из ... и ДД, правног следбеника сада пок. ЋЋ из ..., које заступа пуномоћник Никола Грбић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2882/18 од 08.08.2018. године, у седници већа одржаној дана 19.01.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2882/18 од 08.08.2018. године у ставу првом изреке и преиначеном делу става другог изреке и у укинутим деловима предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 7288/2015 од 27.02.2018. године, примарни захтев тужила првог и другог реда је делимично усвојен, па је утврђено да је оставилац сада пок. ЕЕ бив. из ... у целини опозвао писмено завештање сачињено пред сведоцима дана 20.01.2006. године, који је проглашен 17.06.2015. године у оставинском поступку пред Основним судом у Новом Саду О бр. 6085/2014 (став први изреке); утврђено је да су тужиље законски наследници првог наследног реда иза пок. ЕЕ, бив. из ..., те им по основу законског наслеђивања припада по $\frac{1}{4}$ дела од укупне заоставштине оставиоца, што су тужени дужни трпети (став два изреке); обавезани су тужени да тужилама солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 380.254,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате (став три изреке); део тужбеног захтева у погледу потраживане законске затезне камате на трошкове поступка почев од дана пресуђења па до дана извршности је одбијен, као и предлог тужила ради ослобађања од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2882/18 од 08.08.2018. године, ставом првим изреке, жалба тужених је делимично усвојена, а делимично одбијена, па је пресуда Основног суда у Новом Саду П 7288/15 од 27.02.2018. године преиначена у ставу

првом изреке, тако што је тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да је сада пок. ЕЕ, бив. из ..., у целини опозвао писмено завештање сачињено пред сведоцима дана 20.01.2006. године, а који је проглашен 17.06.2015. године у оставинском поступку пред Основним судом у Новом Саду О бр. 6085/14, одбијен. Ставом другим изреке, у ставу два изреке првостепене пресуде у коме је утврђено да тужилама по основу законског наслеђивања припада по $\frac{1}{4}$ дела од заоставштине пок. ЕЕ из ... побијена пресуда се укида до висине заоставштине од по $\frac{1}{8}$ дела и предмет у том делу и у делу одлуке о трошковима постука враћа првостепеном суду на поновно суђење, а преко тога до тражених по $\frac{1}{4}$ дела пресуда се преиначава и тужбени захтев у том делу одбија.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначавајућем делу изреке, тужиле су преко пуномоћника, баговремено изјавиле ревизију из свих законом прописаних разлога.

Тужени су преко пуномоћника дали одговор на ревизију у коме су оспорили основаност ревизијских навода.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да је ревизија тужила основана.

Према утврђеном чињеничном стању сада пок. ЕЕ је дана 20.01.2006. године сачинио завештање у просторијама Бироа за пружање правне помоћи, на тај начин што је ЖЖ, запослена у Бироу откуцала на машини текст завештања по казивању завештаоца, односно сачинила је исправу о завештању коју је након тога својеручно потписао сада пок. ЕЕ, као и сведоци ЗЗ и ИИ, такође радници Бироа за пружање правне помоћи. Сада пок. ЕЕ преузео је један примерак завештања који није био запечаћен, док су остала три примерка завештања остала код ЖЖ у предмету. Током 2013. године сада пок. ЕЕ дошао је у Биро за пружање правне помоћи када је пред ЕЕ поцепао три примерка завештања која су била у предмету док је четврти примерак у оставинском поступку иза пок. ЕЕ предао адвокат Никола Грбић, који је заступао ЕЕ пред Основним судом у Новом Саду у поступку накнаде штете који се водио под П бр. 10243/13. ЕЕ преминуо је у Дому за стара лица дана 20.11.2014. године. У току оставинског поступка у предмету О 6085/14 Основног суда у Новом Саду, на рочишту одржаном дана 17.06.2015. године пуномоћник ГГ је предао завештање оставиоца, па је суд решењем исто прогласио. Тужила АА је оспорила завештање и упућена је на парницу ради утврђивања правне ваљаности предметног завештања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је ставом првим изреке утврдио да је завешталац у целини опозвао писмено сачињено пред сведоцима дана 20.01.2006. године проглашено 17.06.2015. године у оставинском поступку пред Основним судом у Новом Саду О 6085/14, уништењем писмена – завештања, па су у конкретном случају испуњени услови за примену одредбе члана 176. Закона о наслеђивању.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду у ставу првом изреке и одбио тужбени захтев тужила, оцењујући да завештање није уништено већ постоји, јер су три од четири примерка истог поцепана, а један примерак завештања је предат адвокату на чување, није сачињено ново завештање, те нема места примени одредбе члана 176. Закона о наслеђивању. Ставом другим изреке, побијана пресуда је укинута до висине заоставштине од по 1/8 дела и предмет у том делу и делу одлуке о трошковима поступка враћен првостепеном суду на поновно суђење, а преко тога до тражених по 1/4 дела пресуда је преиначена и тужбени захтев у том делу одбијен.

Одредбом члана 176. Закона о наслеђивању прописано је да завешталац увек може у целини или делимично опозвати завештање (став 1.); завештање се опозива изјавом датом у било ком облику у коме се може и сачинити (став 2.); завешталац може писмено завештање опозвати и уништењем писмена (став 3.).

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом тужила указује да је другостепени суд без отварања главне расправе утврдио другачије чињенично стање, те је на тај начин учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. и 4. Закона парничном поступку. Наиме, побијаном пресудом другостепени суд није на основу утврђеног чињеничног стања на другачији начин применио материјално право преиначавајући првостепену пресуду, већ је извршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања одбио тужбени захтев тужила (што је могао учинити једино да је поступио по члану 383. став 3. и 4. ЗПП, а није). Наведено произилази из чињенице да се чињенично стање нижестепених одлука разликује у односу на утврђење постојања спорног завештања, што је од значаја за доношење правилне и законите одлуке у овој парници. Ово са разлога што је првостепени суд у поступку утврдио на основу предложених и изведених доказа да је предметно завештање уништено и за своју одлуку дао разлоге у пресуди. Због наведеног нису јасни наводи, нити су дати разлози другостепеног суда на основу чега је другостепени суд утврдио да предметно завештање није уништено, да је један оригинални примерак истог дат адвокату на чување. Ово тим пре што је на записнику Основног суда у Новом Саду од 17.06.2015. године у предмету О 6085/2014, поред осталог констатовано да присутни пуномоћник предаје тестамент оставиоца који није ковертиран, међутим није констатовано да је предметни тестамент предат у оригиналном примерку ни да је извршен увид у оригинал истог, али је констатовано да се фотокопија тестаamenta уручује наследници АА, а списима тог предмета је здружена само фотокопија тог тестаamenta – завештања. Дакле, остало је неутврђено да ли је завешталац четврти оригинални примерак завештања уништио, како је то изјавила саслушани сведок ЖЖ, или не, односно да ли је завешталац исти дао адвокату на чување, или не. Утврђење наведеног је од утицаја за правилну примену одредбе члана 176. Закона о наслеђивању.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, другостепени суд није могао без одржавања главне расправе одлуку засновати на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, односно није могао без извођења доказа пред другостепеним судом извести другачији закључак и на тако утврђеном чињеничном стању

засновати своју одлуку. Због учињене битне повреде одредаба парничног поступка у другостепеном поступку побијана одлука је морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на законом засновану одлуку.

Из наведених разлога, применом члана 415. став 1. и 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија,
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић